

16. Koch, P. 1999. 'Frame and Contiguity: On the Cognitive Basis of Metonymy and Certain Types of Word Formation', [in:] K.U. Panther and G. Radden (eds), *Metonymy in Language and Thought*. Amsterdam: John Benjamins, pp. 139-167.
17. Kopecka, B. 2009. 'On the interlocking nature of metaphor and metonymy: a case study of body parts and proper names', [in:] M. Górecka-Smolińska, G.A. Klepanski, A. Włodarczyk-Stachurska (eds) *Galicia studies in language: historical semantics brought to the fore*. Chełm: Tawa.
18. Lakoff, G. and M. Johnson. 1980. *Metaphors We Live By*. Chicago/London: The University of Chicago Press.
19. Lakoff, G. and M. Turner. 1989. *More than Cool Reason. A Field Guide to Poetic Metaphor*. Chicago/ London: The University of Chicago Press.
20. Lebeda, R. 2009. *Wielki słownik frazeologiczny*. Kraków: Krakowskie Wydawnictwo Naukowe (WSF).
21. Linde-Usiekniewicz, J. and B. Lewandowska-Tomaszczyk. (eds.) 2004. *Wielki Słownik Angielsko-Polski, Polsko-Angielski PWN OXFORD*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN SA. (PWN-OXFORD).
22. Masłowski, D.W. 2005. *Wielka księga myśli polskiej*. Warszawa. Klub dla Ciebie (WKMP).
23. McArthur, T. (ed.). 1992. *The Oxford Companion to the English Language*. Oxford: OUP.
24. Ожегов, С.И. and Н. Шведова. 1998. *Толковый словарь русского языка*. Москва: ETC.
25. Rayevska, N.M. 1979. *English Lexicology*. Kiev: Head Publishing House.
26. Seto, K. 1999. 'On distinguishing metonymy from synecdoche', [in:] K.-U. Panther & G. Radden (eds), *Metonymy in Language and Cognition*. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins, pp. 91-120.
27. *Uniwersalny słownik języka polskiego*. <http://usjp.pwn.pl>. (USJP).
28. www.slovari.ru

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

О.М. Клімов, аспірант

У статті описана модель формування інформаційної компетентності майбутніх вчителів технологій в процесі активного навчання. Представлені та обґрунтовані її характеристики. Описані та проаналізовані основні компоненти моделі формування інформаційної компетентності майбутніх вчителів технологій. Представлена мета навчання, як основна і основоположна ознака педагогічної моделі та обґрунтована ієрархію цілей моделі формування інформаційної компетентності майбутніх вчителів технологій. Розглянутий системний підхід як загальнонауковий метод аналізу всіх фактів, що впливають на модель.

Модель, педагогічна модель, інформаційна компетентність, системний підхід, особистісно-орієнтований підхід, мета навчання

Актуальність теми. Завдяки наявній у людини інформації про реальний об'єкт або явище створюється ідеальне бачення його в образі цієї моделі. Виходячи з того, як він зрозумів і обробив наявну у нього інформацію, багато в чому залежить його можливість і вміння створювати моделі. Щоб створити модель спочатку обов'язково формулюється мета. Для вивчення реального об'єкта цілеспрямовано збирається інформація про нього. При зборі інформації у людини в голові складається уявна модель. Виникаючі у різних людей образні моделі на одні й ті ж об'єкти чи явища дуже різні і не відображають об'єкт досить точно. Перевага правильно і добре побудованої моделі в тому, що вона доступніша для дослідження, ніж реальний об'єкт. З її допомогою виявляються найбільш істотні фактори, що формують ті чи інші властивості об'єкта, так як сама модель відображає деякі основні характеристики вихідного об'єкта.

Мета статті – обґрунтувати модель формування інформаційної компетентності майбутніх учителів технологій.

Аналіз попередніх досліджень. Питаннями інформаційних моделей займалися цілий ряд вчених, зробивши великий внесок в науку (В.А. Вініків, Б.А. Глинський, А.Б. Горстко, В.І. Загвязінський, Н.В. Макарова, А.В. Могильов). Цілий ряд учених займалися системними дослідженнями: В.Г. Коренєв, В.М. Садовський, А.П. Савченко, В.С. Тютін, Н.Г. Чумаченко відзначають наявність системної якості, як неодмінної ознаки системи, і визначають важливою властивістю системи її цілісність. Теоретичні аспекти проблеми формування особистості описані в роботах вітчизняних і зарубіжних педагогів і психологів: розвиток особистості в період навчання і виховання (Л.І. Божович, Л.С. Виготський, І.С. Кон); розвиток особистості в діяльності (О.М. Леонтьєв, С.Л. Рубінштейн); ціннісні підстави особистісно-орієнтованого виховання (Є.В. Бондаревська, А.В. Кирьякова).

Виклад матеріалу. В наш час існують найрізноманітніші визначення поняття «модель».

У філософському словнику дається таке визначення: «Модель – в логіці та методології науки – аналог (схема, структура, знакова система) певного фрагмента природної та соціальної реальності, продукту людської культури, концептуально – теоретичного освіти і т.д. – Оригіналу моделі. Цей аналог служить для зберігання і розширення знання (інформації) про оригінал, його властивості та структуру, для перетворення та управління ними. Модель завжди виконує пізнавальну роль, виступаючи засобом пояснення, передбачення та евристики».

«Під моделлю, – пише В.А. Штофф, – розуміється матеріально реалізована система, яка, відображаючи або відтворюючи об'єкт дослідження, здатна заміщати його так, що її вивчення дає нам нову інформацію про цей об'єкт». Модель – специфічна, якісно своєрідна форма і одночасно засіб наукового пізнання. Вона виконує спеціальні функції в процесі

наукового пізнання. Він наводить три необхідних і достатніх ознаки моделі, які взаємно пов'язані і обумовлюють один одного.

1. Між моделлю і оригіналом є відношення подібності, форма якого явно виражена і точно зафіксована (умова відбиття або уточненої аналогії).

2. Модель в процесах наукового пізнання є заміником досліджуваного об'єкта (умова репрезентації).

3. Вивчення моделі дозволяє отримувати інформацію (відомості) про оригінал (умова екстраполяції).

А.Б. Горстко пише: «Модель – це такий матеріальний чи подумки представлений об'єкт, який у процесі пізнання (вивчення) заміщає об'єкт – оригінал, зберігаючи деякі важливі для даного дослідження типові його риси» [1, с. 11]. А.В. Могильов дав таке визначення: «Модель – образ реального об'єкта чи явища, «замінник» деякого «оригіналу», що відтворює його з тією чи іншою вірогідністю або подробицею. Модель – уявлення об'єкта в деякій формі, відмінній від форми його реального існування». Н.В. Макарова дає своє визначення, ґрунтуючись на філософському трактуванні поняття. «Модель – аналог (замінник) оригіналу (об'єкта), що відображає деякі його характеристики. Цей податок служить для зберігання і розширення знання про оригінал (об'єкті). Різноманітність моделей визначається різноманітністю цілей, поставлених при їх створенні» [2]. Побудова моделі потрібна, для того щоб:

- зрозуміти структуру, основні властивості, закони розвитку і взаємодії з навколишнім світом досліджуваного об'єкта;

- навчитися правильно управляти об'єктом при заданих цілях і критеріях;

- прогнозувати прямі і непрямі наслідки реалізації заданих способів і форм впливу на об'єкт.

За способом прийомів побудови моделей вони можуть бути розділені на матеріальні (предметні) і уявні (ідеальні).

До матеріальних моделей належать ті моделі, які сконструйовані людиною або взяті з природи в якості зразків, є матеріальним відображенням вихідного об'єкта і були пов'язані з ним своїми геометричними, фізичними та іншими характеристиками. Основними різновидами матеріальних моделей є фізичні та аналогові. У фізичній моделі реальному об'єкту протиставляється його збільшена або зменшена копія. Аналогова модель заснована на аналогії процесів і явищ. Уявні (ідеальні) моделі засновані на аналогії ідеальною, мислимою, конструюються у формі уявних зразків, існуючих лише в голові дослідника. Уявні моделі фіксуються за допомогою мови, знакових засобів, креслень, малюнків та інших матеріальних засобів вираження. Розрізняються два типи уявних моделей: інтуїтивні і знакові. Перші засновані на інтуїтивному уявленні про об'єкт дослідження, які не піддаються формалізації або які не мають в ньому потреби. Другі використовують знакові перетворення будь-якого виду: графіки, креслення, формули, набори символів і т.д., а так само сукупність знаків, за якими можна оперувати з вибраними знаковими утвореннями та їх елементами.

Під моделюванням розуміється такий специфічний метод пізнання, який включає в себе побудову моделей (або вибір готових) та вивчення їх з метою отримання нових відомостей. Це визначення стало узагальненням висловлювань з даного питання великої групи вітчизняних вчених (В.А. Віників, Б.А. Глинський, А.Б. Горстко, В.І. Загвязінський, Н.В. Макарова, А.В. Могильов).

Моделюваний явища за ознакою якісної специфічності поділяють на структурні, системні, функціональні, Субстанціальні і змішані моделі. Головною ознакою моделі є те, що вона представляє деяку чітку фіксований зв'язок елементів, передбачає певну структуру, що відображає внутрішні, істотні відображення реальності.

З даної класифікації педагогічні моделі можна віднести до ідейно-знаковим моделям. Згідно представленої класифікації конструйована модель формування інформаційної компетентності студентів у процесі активного є структурно-функціональною.

Спираючись на загальнонаукові підходи, можна зробити висновок, що найбільш значущими є діалектичний, оптимізаційний, системний, програмно-цільовий, модульний.

В освітньому процесі все більший акцент робиться на роботу з інформацією. Студенту важливо вміти самостійно знаходити потрібну інформацію, критично осмислювати і оцінювати її і робити висновки за отриманими матеріалами. В даний час є різні джерела для знаходження необхідної інформації, особливо при обліку тих можливостей, які відкриває глобальна мережа Інтернет, але при цьому студент повинен вміти користуватися новими інформаційними технологіями.

Використання комп'ютерної техніки у сфері освіти тягне за собою процес підготовки студентів до інформаційної діяльності та формуванню у них інформаційної компетентності.

Ефективність будь-якої діяльності визначається культурою особистості, тим, наскільки осмислено здатний спеціаліст вирішувати окремі професійні завдання; наскільки вільно він володіє сучасними інформаційними технологіями; наскільки розвинена в ньому здатність «не відставати» від темпів науково-технічного прогресу. Рівень інформаційної діяльності пов'язаний з формуванням і розвитком у студента інформаційних потреб.

Ліквідація комп'ютерної неграмотності, боротьба з інформаційною неосвіченістю, формування інформаційної компетентності – головна мета в процесі навчання в предметах інформаційної спрямованості в освіті майбутнього вчителя технологій. Визначальним для формування інформаційної компетентності студента є рівень «метазнань» і «метаумінь», який досягається в основному при опануванні ним різноманітним методів і засобів вирішення проблем. Саме вони, в першу чергу, дозволяють швидко адаптуватися в умовах наростаючого обсягу інформації і знаходити нові рішення.

Процес формування інформаційної компетентності студентів пов'язаний з поліпшенням якості його навчальної діяльності (і на рівні ін-

формації, і на рівні її осмислення), з посиленням в ній значущості найбільш перспективних, високих технологій. Зближення інформаційної діяльності фахівця та навчальної діяльності студента – одне із завдань формування інформаційної компетентності.

Модель організації та формування інформаційної компетентності студентів з позицій системного підходу представляється як сукупність закономірних, функціонально пов'язаних, щодо однорідних елементів, що становлять певну цілісність, єдність. Для досягнення мети системність дозволяє виділити і забезпечити повноту компонентів, виявити зв'язки і залежності між ними та визначити їх системоутворюючу ознаку. У системі з'являється новий якісний стан, в нашому випадку це розвиток інформаційної компетентності студентів.

У моделі формування інформаційної компетентності студентів в якості системоутворюючих чинників виступають соціальне замовлення суспільства і мета навчання – становлення особистості підготовленої до життя в інформаційному суспільстві.

Ця модель зумовлена двома системоутворюючими факторами: потребами інформаційного суспільства у фахівцях володіють сучасними знаннями і сформованим у них раціональним стилем інформаційної діяльності.

Модель формування інформаційної компетентності майбутніх учителів технологій є структурно-функціональною і включає наступні структурні компоненти: цільовий (оперативні, етапні, стратегічні цілі навчання), змістовний, функціональний, оцінний і організаційний.

Мета навчання – основоположна ознака педагогічної моделі задається соціальним замовленням і реалізовується через різні підходи.

В.В. Краєвський [3, с.207] у своїх дослідженнях говорив, що мета – це одна з головних характеристик діяльності. У процесі навчання, викладач ставить ряд проміжних цілей, виконання яких необхідне для реалізації спільної мети. У педагогічній системі розглядаються три рівня визначення цілей: стратегічний, етапний і оперативний.

Стратегічну мета навчання: «Вуз служить не тільки і не стільки для передачі спеціальних знань і професійних умінь, скільки для розвитку та відтворення певної культури» С.Д. Смирнов [4, с. 138]

На основі вищесказаного можна визначити цілі моделі формування інформаційної компетентності майбутніх учителів технологій (рисунок).

Наступний компонент моделі – змістовний. У цей компонент входить формування спеціальних компетенцій студентів. З точки зору загальнодидактичних концепцій, принцип формування змісту відображено в дослідженнях Ю.К. Бабанського, В.В. Краєвського, І.Л. Лернера, які включають все, що знаходиться в системі: елементи, їх відносини, зв'язки, процеси, тенденції розвитку [5]. Виділяють системний, особистісно-орієнтований та диференційований підходи. В основу будь-якого педагогічного процесу має бути покладений системний підхід, відтворюваність і планована ефективність якого повністю залежить від системності та структурованості даного процесу. Це й зумовило використання системного підходу в якості

базового при розробці моделі формування інформаційної компетентності, для якого характерні доцільність організації, наявність внутрішніх та зовнішніх зв'язків.

Рис. Ієрархія цілей моделі формування інформаційної компетентності майбутніх учителів технологій

Визначень поняття «система» в літературі надзвичайно багато. Як зазначає В.Г. Афанасьєв: «Зазвичай під системою розуміється комплекс взаємодіючих тим або іншим чином компонентів» [6, с.21].

Цілий ряд учених, що займаються системними дослідженнями: В.Г. Коренєв, В.М. Садовський, А.П. Савченко, відзначають наявність системної якості, як неодмінної ознаки системи, і визначають важливою властивістю системи її цілісність. В.Н. Садовський: «...властивості системи виявляються не просто сумою властивостей складових її окремих елементів, а визначаються наявністю і специфікою зв'язку та відносин між елементами, тобто конструюються як інтегративні властивості системи як цілого. Наявність зв'язків і відносин між елементами системи і породжувані ними інтегративні, цілісні властивості системи забезпечують відносно самостійне, відокремлене існування, функціонування (в деяких випадках і розвиток) системи» [7, с.83 -84]. В.С. Тюхтін: «Система представляє собою множину пов'язаних між собою компонентів тієї чи іншої природи, впорядкованих за відносинам, що володіють цілком визначеними властивостями; ця множина характеризується єдністю, яка виражається в інтегральних властивостях і функціях множини» [8, с.11].

Системний підхід – це загальнонауковий метод аналізу всіх фактів, що впливають на модель. Системний підхід дозволяє розкрити структуру моделі, виявити зв'язок її компонентів, складових, функцій та їх відносини.

Використання інформаційних технологій сприяє розвитку особистісно–орієнтованого та диференційованого підходів у навчанні студентів,

формуванню у них інтересу до їх професійної підготовки та майбутньої професії.

Особистісно-орієнтований підхід до навчання, дозволяє максимально розкрити всю багатогранність і неповторність індивідуальних особливостей студента, що, у свою чергу, надасть йому надалі можливість самореалізації в мінливому соціальному середовищі. Орієнтація на здібності і схильності студента, на рівень його початкової підготовки, прагнення навчити його самостійно збирати інформацію, аналізувати її та застосовувати на практиці, співвідносити її з реальним світом вимагають від вищої школи неординарного, творчого підходу до роботи (Г.З. Алібекова [9]).

Теоретичні аспекти проблеми формування особистості розглядаються в роботах вітчизняних і зарубіжних педагогів і психологів: розвиток особистості в період навчання і виховання (Л.І. Божович, Л.С. Виготський, І.С. Кон); розвиток особистості в діяльності (О.М. Леонтьєв, С.Л. Рубінштейн); ціннісні підстави особистісно-орієнтованого виховання (Є.В. Бондаревська, А.В. Кирьякова). В основі особистісно-орієнтованого підходу лежить перехід від суб'єкт-об'єктних до суб'єкт-суб'єктним відносинам у процесі навчання і виховання.

Особистісний підхід більш широке поняття, яке включає в себе як складову частину індивідуального підходу (знання і врахування конкретних індивідуальних особливостей людини, даних природою). Індивідуальний підхід допомагає врахувати особливості сприйняття студента, темп роботи, надати йому своєчасну та ефективну допомогу і т.п. Особистісний підхід включає якісно новий підхід до виховання особистості при опорі на знання, перш за все, особливостей психології різного віку студента. А особистість – цілісне системне утворення, отже, особистісний підхід є підхід системний. Однією з ознак його є пошук інтегруючого елемента і зміна системи особистісних властивостей шляхом комплексного впливу на особистість.

Для реалізації особистісного підходу здійснюється організація продуктивного спілкування і співпраці між викладачем і студентом, визнання і захист особистої гідності кожного; допущення в деяких випадках спілкування на рівних; використання методично-корективних методів оцінки знань і т.д. Цими методами забезпечується створення оптимальних умов для самовираження, саморозвитку особистості, прояву творчої ініціативи. Необхідно створити таку систему освіти, яка б забезпечувала освітніми інтересами і можливостями, створила б умови для самореалізації, готувала б до творчої, інтелектуальної праці. Вирішенню цих завдань сприяє особистісно-орієнтований підхід у навчанні. Особистісно-орієнтоване навчання – це такий підхід до системи підготовки, при якому особистість студента перебуває в центрі освітнього процесу; він функціонує як активний суб'єкт педагогічного процесу. Даний підхід передбачає не просто врахування індивідуальних особливостей студента, а «повноцінне» включення його власних особистісних функцій (Н.А. Алексєєв [10, с. 95]).

При особистісно-орієнтованому підході розвивається активна творча особистість здатна виробляти й реалізовувати свою стратегію вирі-

шення професійно-творчих завдань, тобто свою особистісну (професійно-рефлексивну) позицію.

Міра ефективності особистісно-орієнтованих педагогічних технологій істотно залежить від того, в якій мірі повністю представлена в них людина в його різній суб'єктності та суб'єктивності, як враховані його професійно-психологічні особливості, які перспективи їх розвитку або участі. Звідси – пріоритет суб'єктивно-смыслового навчання, порівняно з інформаційним, спрямованим на формування у студентів безлічі суб'єктивних картин світу на відміну від однозначних "програмних" уявлень, діагностика особистісного розвитку, ситуативне проектування, сенсопошуковий діалог, включення навчальних завдань у контекст життєвих проблем.

Індивідуальна робота студентів в більшій мірі допомагає врахувати особливість темпу роботи кожного студента, його підготовленості і забезпечує більш диференційовану постановку завдань, контроль і оцінку результатів. Діяльність студента при цьому стає відносно самостійною, тому процес навчання і виховання веде до внутрішніх процесів зміни освіченості, вихованості та розвиненості особистості.

Висновки. Основними характеристиками моделі формування інформаційної компетентності майбутніх учителів технологій, є: адаптивність, динамічність (можливість варіативності технології повного засвоєння змісту навчального матеріалу) і відкритість (можливість змін компонентів, їх взаємозв'язок). Модель формування інформаційної компетентності включає в себе наступні компоненти: цільовий, в якому позначені соціальне замовлення суспільства (спеціаліст технологічного профілю, що володіє високим рівнем інформаційної компетентності), мета (формування інформаційної компетентності студентів технічного вузу) та завдання (забезпечити педагогічні умови для освоєння спеціальних компетенцій, виділити комплекс методів, засобів і форм активного навчання, що сприяють формуванню інформаційної компетентності майбутніх вчителів технологій); змістовний, в якому відображено зміст навчання функціональний, реалізується через проектування, організацію, мотивацію, контроль і комунікацію; оцінний, в якому виділені рівні інформаційної компетентності студентів технологів (початковий, алгоритмічний, евристичний, креативний) та визначено критерії її сформованості, володіння спеціальними компетенціями (раціональний стиль інформаційної діяльності; самоконтроль); організаційний, основою якого є методи, засоби і форми активного навчання.

Перспективи подальших досліджень. В статті була розглянута модель формування інформаційної компетентності майбутніх вчителів технологій, але ця модель актуальна на даний час. Ця модель є добрим поштовхом для вірного трактування і розвитку інформаційної компетентності майбутніх вчителів. Вона глибоко описує компоненти і характеристики формування інформаційної компетентності. Але не треба забувати, що ми живемо в стрімкому розвитку технологій, тому модель буде потребувати постійного її уточнення, зміни і оновлення.

Список літератури

1. Горстко А.Б. Познакомьтесь с математическим моделированием. - М.: Знание, 1991.-160с.
2. Макарова Н.В., Титова Ю.Ф. О подходах к определению базовых понятий раздела «моделирование» в школьном курсе информатики // Информатика и образование. - 2004. №9. - С.2-10.
3. Краевский В.В. Общие основы педагогики: Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений. - М.: Академия, 2003. - 256с.
4. Смирнов С.Д. Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности. - М.: Аспект Пресс, 1995. — 270 с.
5. Алексеев В.П., Панин А. В. Философия. Учебник. Издание третье, переработанное и дополненное. - М.: Проспект, 2000. - 608с.
6. Афанасьев В. Г. Системность и общество. - М.: Политиздат, 1980. - 368с.
7. Сиденко А. Технологизация опыта. Возможна ли она? // Народное образование. - 1999. № 1/2. - С.224-229.
8. Тюхтин В.С. Отражение, системы, кибернетика, теория отображения в свете кибернетики и системного подхода. — М.: Наука, 1972. — 64с
9. Алибекова Г.Л., Рудковская А.В. Индивидуализированные программы обучения в высшей школе // Педагогика. - 1995. №3. - С.56-60.
10. Алексеев Н.А. Личностно-ориентированное обучение: вопросы теории и практики: Монография. Тюмень: Изд-во Тюменского государственного университета, 1996.-216с.

В статье описана модель формирования информационной компетентности будущих учителей технологий в процессе активного обучения. Представлены и обоснованы ее характеристики. Описаны и проанализированы основные компоненты модели формирования информационной компетентности будущих учителей технологий. Представлена цель обучения, как основной и основополагающий признак педагогической модели и обоснована иерархия целей модели формирования информационной компетентности будущих учителей технологий. Рассмотрен системный подход как общенаучный метод анализа всех фактов, влияющих на модель.

Модель, педагогическая модель, информационная компетентность, системный подход, личностно-ориентированный подход, цель обучения.

The article describes a model of information technology competence of future teachers in the process of active learning. Presented and explained its characteristics. The article describes and analyzes the basic model components of information technology competence of future teachers. The purpose of learning represented like basic and fundamental feature of pedagogical models and reasonable objectives hierarchy model of information technology competence of future teachers. A systematic approach as scientific methods of analysis of all the facts that affect the model was considered. Analyzed student-centered approach to learning that contributes to the training of students and the choice of future profession.

The article also discussed the theoretical aspects of identity formation. Described the impact of a student-centered approach to the creative abilities of students personality. The article describes the ways to implement personal approach proved consistency and relevance of this approach.

Model, pedagogical model, information competence, systematic approach, student-centered approach, the purpose of education.

УДК: 379.81: 378.633(477.85)

ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Т.І. Ковальчук, старший викладач

Розглядається виховний потенціал сфери дозвілля. Аналізується практика організації роботи у сфері дозвілля на прикладі Кіцманського технікуму Подільського державного аграрно-технічного університету.

Дозвілля, сфера дозвілля, вільний час, дозвіллева діяльність, виховний потенціал сфери дозвілля.

Актуальність теми. Професійне становлення особистості майбутнього фахівця у вищому навчальному закладі спрямоване на формування професійно значущих якостей, творчих здібностей, інтересів, потреб, загальне підвищення культури. Змістовне проведення дозвілля студентської молоді виступає важливою складовою цих процесів, адже вона забезпечує задоволення духовних, творчих і фізичних потреб студентів.

Стан вивченості проблеми. Теоретичні основи педагогіки дозвілля розвивали В. Артемов, В. Байкова, В. Лавриненко, В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк, А. Воловик, В. Воловик, Ю. Стрельцова, В. Піча, В. Бочарова, Г. Анашкіна, Б. Трушин, І. Єрошенкова, Т. Кісельова, Ю. Красильников, Б. Мосальов, В. Мінц, Г. Новаторов, Г. Орлов, В. Русанова, Е. Соколов, В. Суртаєв, та ін. [3; 5; 6].

Великою мірою педагогіка дозвілля опирається на методологічні й теоретичні засади соціології вільного часу, які активно розробляли В. Артемов, А. Гордон, Г. Зборовський, І. Корсун, Г. Мінц, Л. Мискевич, Г. Орлов, Б. Трушин та ін. [1]. Їх дослідження стосувалися визначення категорії «вільний час», його структури і змісту; вивчення факторів, які впливають на раціональне використання вільного часу; вивчення бюджетів й особливостей вільного часу різних груп населення; вивчення взаємозв'язків вільного часу з працею, освітою, культурним рівнем тощо; соціального регулювання вільного часу.

Як відомо, «дозвілля – це сукупність занять у вільний час, за допомогою яких задовольняються безпосередньо фізичні, психічні і духовні